

บทความวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารเรื่องเพศและพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มเยาวชนชายรักชาย จังหวัดชลบุรี

รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์* และพรนภา หอมสินธุ์*

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เลขที่ 169 ถนนลงหาดบางแสน ต.แสนสุข อ.เมืองชลบุรี จ.ชลบุรี 20131

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาการสื่อสารเรื่องเพศและพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มเยาวชนชายรักชาย และความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารเรื่องเพศกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มเยาวชนชายรักชาย ทั้งที่เป็นคู่นอนประจำและคู่นอนชั่วคราว

แบบแผนการวิจัย: การศึกษาแบบบรรยายเชิงความสัมพันธ์

วิธีดำเนินการวิจัย: กลุ่มตัวอย่าง คือ เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย (MSM) อายุระหว่าง 15-24 ปี จำนวน 196 คน คัดเลือกโดยใช้เทคนิคการบอกต่อจากกลุ่มเพื่อน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบวัดพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย และแบบวัดการสื่อสารเรื่องเพศที่ประกอบด้วยความถี่ในการสื่อสาร และความสะดวกใจในการสื่อสาร มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาคของแบบวัดการสื่อสารเรื่องเพศ เท่ากับ .80 ด้านความถี่ในการสื่อสาร เท่ากับ .83 และความสะดวกใจในการสื่อสาร เท่ากับ .85 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและการทดสอบสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย: กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 51 ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งกับคู่นอนชั่วคราว และร้อยละ 35 กับคู่นอนประจำ ส่วนใหญ่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับคู่นอนประจำสูงกว่ากับคู่นอนชั่วคราว และการใช้ถุงยางอนามัยเป็นหัวข้อที่มีการสื่อสารกับคู่นอนมากที่สุด การสื่อสารเรื่องเพศกับคู่นอนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในช่วงสามเดือนที่ผ่านมาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งในคู่นอนประจำและคู่นอนชั่วคราว ($r = .344, p < 0.001$ และ $r = .197, p < 0.039$)

สรุป: การป้องกันโรคเอดส์ในกลุ่มเยาวชนชายรักชายควรเน้นการสร้างแรงจูงใจและส่งเสริมการเริ่มการสื่อสารเรื่องเพศและต่อรองการใช้ถุงยางอนามัยอย่างสม่ำเสมอกับคู่นอนทุกประเภทให้เป็นเรื่องปกติ

คำสำคัญ: เชนไอวี/การสื่อสารเรื่องเพศ/ ชายรักชาย/การใช้ถุงยางอนามัย/คู่นอน

Relationship between Sexual Communication and Condom Use Behavior among Young Thai Men Who Have Sex with Men (MSM) in Chonburi Province

Rungrat Srisuriyawet* and Pornnapa Homsin*

Abstract

Purpose: To explore sexual communications and condom use behavior, as well as the association between sexual communication and condom use behavior with regular partners and casual partners among young MSM.

Design: Descriptive correlational study.

Methods: Participants of this study were 196 young MSM aged 15-24 years. They were recruited through snowballing technique. Data were collected using self-administered questionnaires including condom use behaviors and sexual communication (frequency and comfort). Cronbach's alpha coefficient of sexual communication scale was .80 (.83 for frequency dimension and .85 for comfort dimension). Descriptive statistics and Pearson's Product-Moment Correlation were used for data analysis.

Findings: About 51% of young MSM reported that they consistently used condom with their casual partners and 35% with their regular partners. Their sexual communication with regular partners was significantly higher than with casual partners. Condom use was the most topic that young MSM communicated with their partners. This study found that sexual communications were significantly associated with condom use behavior during the last 3 months with both regular and casual partners ($r = .344, p < 0.001$ and $r = .197, p < 0.039$).

Conclusion: HIV prevention program for young MSM should motivate and encourage them to initiate sexual communications and negotiate consistent condom use with all types of sexual partners as normative behavior.

Keywords: HIV/ Sexual communication/ MSM/ Condom use/ Sexual partner

บทนำ

กลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายหรือชายรักชาย (Men who have sex with men: MSM) เป็นกลุ่มเสี่ยงสำคัญในการระบาดของโรคเอดส์ในประเทศไทย ในปัจจุบัน เนื่องจากมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนหลายคนพร้อมกัน ซึ่งจากการคาดการณ์ผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ในประเทศไทย โดยคณะผู้เชี่ยวชาญโดยใช้ The Asian Epidemic Model (AEM) Projection for HIV/AIDS in Thailand: 2005-2025 (Department of Disease Control, 2008) พบว่าการติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง คาดประมาณว่าในปี 2025 ร้อยละ 52.2 ของผู้ป่วยเอดส์ติดเชื้อรายใหม่ จำนวน 6,529 คน ติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ของชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย สอดคล้องกับรายงานความชุกและอุบัติการณ์การติดเชื้อเอชไอวีและซิฟิลิสในกลุ่มชายรักชาย คลินิกชุมชนสีลม กรุงเทพมหานคร ระหว่างปี พ.ศ. 2548- 2554 พบว่า กลุ่มเยาวชนชายรักชายกลุ่มอายุ 22-29 ปี มีสัดส่วนการติดเชื้อเอชไอวีสูงถึงร้อยละ 29 และกลุ่มอายุ 15-21 ปี มีสัดส่วนการติดเชื้อเอชไอวีสูงร้อยละ 22.8 ในขณะที่อัตราการอุบัติการณ์การติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มอายุ 15-21 ปี มีค่าสูงสุด 12.2 ต่อ 100 คนต่อปี รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 22-29 ปี มีค่า 7.6 ต่อ 100 คนต่อปี (Ananworanich, Chitwarakorn, Wimonasate, Varagrat, Chaikummao, & Sriporn, 2013)

นอกจากนี้ ยังพบว่าจากการสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงและพฤติกรรมทางเพศของชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวี พ.ศ. 2551 (Department of Disease Control, 2012a) บ่งชี้ว่าเยาวชนกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายมีพฤติกรรมเสี่ยงสูงกว่าเยาวชนกลุ่มอื่นมาก นั่นคือ เกือบครึ่งระบุว่าตนเองเป็นผู้ที่มีเพศสัมพันธ์กับทั้งสองเพศ (bisexual) (ร้อยละ 46.2) และเป็นผู้ที่มีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน (homosexual) (ร้อยละ 38.7) อายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก คือ 16.3 ปี ประมาณครึ่งหนึ่งมีเพศ

สัมพันธ์ครั้งแรกกับคนที่ไม่คุ้นเคย (ร้อยละ 49.3) และมีคู่นอนหลายคน เหตุผลที่พบได้มากที่สุดของการมีเพศสัมพันธ์ คือ เมาส์รา (ร้อยละ 20.3) สัดส่วนของการใช้ถุงยางอนามัยในครั้งแรกที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย (ร้อยละ 36.3) ต่ำกว่าการใช้ถุงยางอนามัยในครั้งแรกที่มีเพศสัมพันธ์กับเพศหญิง (ร้อยละ 59.0) ในช่วงปีที่ผ่านมาเกือบครึ่งหนึ่งไม่เคยใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับคนรักเพศชาย (ร้อยละ 43.3) และคนรักเพศหญิง (ร้อยละ 47.3) ในพนักงานบริการชายเกือบครึ่งหนึ่งไม่ปฏิเสธเมื่อได้รับการขอให้มีการมีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 47.8) ที่สำคัญมีจำนวนมากที่มีเพศสัมพันธ์เพื่อเงิน จ้างรางวัล หรือคาดหวังสิ่งตอบแทน (ร้อยละ 42.6) นอกจากนี้ ยังมีทัศนคติที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย เช่น เกือบครึ่งเชื่อว่าการใช้ถุงยางอนามัยระหว่างมีเพศสัมพันธ์ทำให้ความสุขทางเพศลดลง (ร้อยละ 46.3) การบอกคู่นอนให้ใช้ถุงยางอนามัยเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมเนื่องจากเป็นการแสดงความไม่เชื่อใจ (ร้อยละ 30.7) ประมาณหนึ่งในสี่อายุที่จะซื้อถุงยางอนามัย (ร้อยละ 20.3)

ยุทธศาสตร์ป้องกันและแก้ปัญหาเอดส์แห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559 ที่มุ่งเน้นเป้าหมายที่เป็นศูนย์ (Getting to Zero) (Department of Disease Control, 2012b) จึงได้ระบุให้กลุ่มเยาวชนที่เป็นชายรักชาย เป็นหนึ่งในกลุ่มเป้าหมายหลัก ซึ่งมักเป็นนักเรียน นักศึกษา ที่ปัจจุบันมีแนวโน้มว่าจะมีความหลากหลายทางเพศมากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลต่อการแพร่กระจายเชื้อเอชไอวีไปสู่กลุ่มประชากรอื่นๆ จึงเป็นกลุ่มที่ควรให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนากิจกรรมหรือโครงการที่จะช่วยรณรงค์ให้เยาวชนชายรักชายให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องเพศและมีการใช้ถุงยางอนามัยเพิ่มขึ้น พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยแตกต่างจากพฤติกรรมสุขภาพอื่นๆ เนื่องจากเป็นพฤติกรรมที่ปกปิด และมีความจำเพาะต่อสถานการณ์แวดล้อม ซึ่งมีหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งปัจจัยระดับบุคคล ปัจจัยระหว่างบุคคล สัมพันธภาพ สถานการณ์และบริบททางสังคม (Lachowsky et al., 2015) โดยเฉพาะประเภทของ

คู่นอนและสัมพันธ์ภาพระหว่างกัน เป็นเงื่อนไขสำคัญในการใช้ถุงยางอนามัย เยาวชนชายรักชายที่มีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักกับคู่นอนประจำและรู้จักคุ้นเคยมีแนวโน้มที่จะไม่ใช้ถุงยางอนามัยอย่างสม่ำเสมอสูงกว่าการมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนชั่วคราว (Lachowsky et al., 2015; Lau, Mo, Gu, Hao, & Lai, 2016; Ramanathan et al., 2013) ซึ่งกลุ่มเยาวชนชายรักชายมีลักษณะของการมีเพศสัมพันธ์ที่มีคู่นอนหลายคนและมักเป็นความสัมพันธ์ชั่วคราว การใช้หรือไม่ใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มนี้จึงส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยเป็นอย่างมาก

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า การสื่อสารเรื่องเพศโดยเฉพาะอย่างยิ่งการต่อรองเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยกับคู่นอนเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ต้องคำนึงถึงในการดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ (Klein & Lomonaco, 2016) ทั้งนี้ เนื่องจากพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยหรือการใช้ถุงยางอนามัยเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แต่การศึกษาที่ผ่านมาจำนวนมากประสบผลสำเร็จในการอธิบายการใช้ถุงยางอนามัยด้วยกรอบทฤษฎีที่เน้นศึกษาปัจจัยระดับบุคคล เช่น แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ (Health Belief Model) ทฤษฎีกระทำตามแผน (Theory of Planned Behaviors) และทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคม (Social Cognitive Theory) เป็นต้น (Noar, Carlyle, & Cole, 2006) ซึ่งทฤษฎีดังกล่าวมีข้อจำกัดในการศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยระหว่างบุคคล เช่น การสื่อสารเรื่องเพศ/การสื่อสารเกี่ยวกับถุงยางอนามัย อีกทั้งการสื่อสารเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ค่อนข้างปกปิด โดยเฉพาะในกลุ่มชายรักชายที่เข้าถึงยาก ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารเรื่องเพศกับการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มนี้ จึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง

ในปัจจุบันได้มีหลักฐานเชิงประจักษ์ที่บ่งชี้ว่าการสื่อสารเรื่องเพศมีความสัมพันธ์กับการใช้ถุงยางอนามัย ดังจะเห็นได้จากการศึกษาเชิงวิเคราะห์ห่อภิรต์ของ Noar et al. (2006) ที่วิเคราะห์งานวิจัย 53 เรื่องที่ยืนยันว่าการสื่อสารเรื่องเพศมีความสัมพันธ์เชิง

บวกกับการใช้ถุงยางอนามัย (mean sample-size weight effect size: $r=.22$) และการศึกษาเชิงวิเคราะห์ห่อภิรต์ของ Sheeran, Abraham, and Orbell (1999) พบว่าการสื่อสารเรื่องการใช้ถุงยางอนามัยเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ถุงยางอนามัยมากที่สุด ($r=.45$) ซึ่งจากการศึกษาในกลุ่มชายรักชายทั้งในประเทศตะวันตกและประเทศในเอเชีย พบว่า การส่งเสริมการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างคู่นอนสามารถลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศลงได้หรือทำให้มีการใช้ถุงยางอนามัยเพิ่มขึ้น (Lau et al., 2016; Liu, Li, Zhang, Li, Jiang, & Stanton, 2012; Ramanathan et al., 2013; Xiao, Li, Liu, Li, & Jiang, 2013a) จึงสรุปได้ว่าการสื่อสารเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยในเยาวชนชายรักชายมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการใช้ถุงยางอนามัย (Lo, Reisen, Poppen, Bianchi, & Zea, 2011)

สำหรับการศึกษาในชายรักชายในประเทศไทย การศึกษาของ Chaiyos (2009) เสนอแนะว่าทักษะการต่อรองเรื่องเพศ มีผลต่อการใช้ถุงยางอนามัยในพนักงานบริการชายรักชาย อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่ศึกษาการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มเยาวชนชายไทยที่มีเพศสัมพันธ์กับชายยังมีการศึกษาน้อยมาก โดยเฉพาะการศึกษาที่ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารเรื่องเพศกับการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่การศึกษาที่ผ่านมาเป็นการศึกษาที่มีรูปแบบการศึกษาเชิงคุณภาพ หรือพรรณนา เช่น การศึกษาของ Chemnasiri et al. (2010) ศึกษาเรื่องการใช้อย่างไม่ทุกครั้งในกลุ่มวัยรุ่นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายและกลุ่มสาวประเภทสองในประเทศไทย พบว่า กลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายทั่วไปไม่ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง ร้อยละ 46.7 กลุ่มชายขายบริการไม่ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง ร้อยละ 34.9 และกลุ่มสาวประเภทสองไม่ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง ร้อยละ 52.3 และ Khongtong (2007) ศึกษาเชิงพรรณนาร่วมกับสัมภาษณ์เจาะลึกเกี่ยวกับลักษณะของชายรักชายที่เป็นสมาชิกกลุ่ม Power of violet ในภาคใต้ พบว่า ชายรักชายส่วนใหญ่เคยมีเพศสัมพันธ์ และมีเพศสัมพันธ์เฉพาะกับผู้ชาย นอกจากนี้

ยังไม่ใช่ผู้ขายอย่างอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกถึงร้อยละ 52.8 ดังนั้น การศึกษานี้จึงศึกษาการสื่อสารเรื่องเพศของกลุ่มเยาวชนชายไทยที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในประเด็นเนื้อหาและประเภทของคู่นอน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารเรื่องเพศและการใช้ผู้ขายอย่างอนามัยของกลุ่มเยาวชนชายไทยที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย

ผลการศึกษานี้จะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอิทธิพลของการสื่อสารเรื่องเพศกับการใช้ผู้ขายอย่างอนามัยในบริบทของเยาวชนกลุ่มชายรักชายมากยิ่งขึ้น และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโปรแกรมในการลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของเยาวชนกลุ่มนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการสื่อสารเรื่องเพศ (ความถี่ในการสื่อสารเรื่องเพศ และความสนใจในการสื่อสารเรื่องเพศ) และพฤติกรรมการใช้ผู้ขายอย่างอนามัยของกลุ่มเยาวชนชายไทยที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารเรื่องเพศ และการใช้ผู้ขายอย่างอนามัยในกลุ่มเยาวชนชายไทยที่มีเพศสัมพันธ์กับชายกับคู่นอนประจำและคู่นอนชั่วคราว

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร คือ เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย หมายถึง ผู้ชายที่มีความรักหรือความปรารถนาทางเพศกับเพศชาย และมีเพศสัมพันธ์กับผู้ขายด้วยกัน ในจังหวัดชลบุรี ทั้งนี้ เนื่องจากจังหวัดชลบุรี เป็นพื้นที่ที่มีจำนวนชายรักชายติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว (ข้อมูลจากศูนย์แพทยารักษ์จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นสถานบริการของรัฐบาลที่ให้บริการตรวจรักษาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ จากรายงานประจำปี พบว่า ในปี พ.ศ. 2557 จำนวนชายรักชายอายุระหว่าง 15-25 ปี ที่มารับบริการที่ศูนย์แพทยารักษ์จังหวัดชลบุรี มีจำนวน 194 คน และ พ.ศ. 2558 เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 302 คน ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ชายอายุ 15-24 ปี ที่มีความรักหรือความปรารถนาทางเพศกับเพศชายด้วยกัน และมีเพศสัมพันธ์กับผู้ขายด้วยกัน แต่ไม่รวมสาวประเภทสอง (Transgender) และพนักงานบริการชาย (Male sex worker: MSW) เนื่องจากคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มเยาวชนที่กำลังศึกษาในสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา หรือมารับบริการที่ศูนย์บริการที่เป็นมิตรสำหรับเยาวชนในเขตเทศบาล หรือหน่วยงาน NGO ที่ทำงานกับเยาวชน MSM ในเขต จ.ชลบุรี มีกลุ่มดังกล่าวน้อย โดยมีเกณฑ์การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- 1) เคยมีเพศสัมพันธ์กับผู้ขายด้วยกันในรอบปีที่ผ่านมา และ
- 2) อาศัยในพื้นที่จังหวัดชลบุรี ไม่ต่ำกว่า 6 เดือน

การกำหนดขนาดตัวอย่าง เปิดตารางประมาณขนาดตัวอย่างของโคเฮน (Cohen, 1988 cited in Polit & Beck, 2008) สำหรับการวิจัยประเภทการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Bivariate correlation) โดยใช้ค่า effect size ระหว่างตัวแปรการสื่อสารเรื่องเพศและการใช้ผู้ขายอย่างอนามัย $r = .22$ (Noar et al., 2006) กำหนดค่าอำนาจการทดสอบ (Power) เท่ากับ 0.80 ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ (α) เท่ากับ 0.05 ได้ขนาดตัวอย่างไม่น้อยกว่า 196 คน

วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

วิธีที่ 1 ผ่านกลุ่มเพื่อน (Peer outreach): กลุ่ม YMSM ที่เป็นเครือข่ายเพื่อนช่วยเพื่อน ที่ศูนย์บริการที่เป็นมิตรสำหรับเยาวชนเทศบาลนครแหลมฉบัง (LAMPS TEEN CENTER) รวมถึงกลุ่มที่เดินเข้ามาใช้บริการ (drop in) ที่ศูนย์ หรือ NGO ที่ทำงานกับเยาวชน MSM

วิธีที่ 2 การบอกต่อ (Snowballing) เริ่มจากการหาเมล็ดพันธุ์แรก (seed) คือ MSM ที่เต็มใจเข้าร่วมในการศึกษา และขอให้กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวแนะนำเพื่อนที่รู้จักมาเข้าร่วมโครงการต่อไป

วิธีที่ 3 แหล่งนัดพบสำคัญของ YMSM (Venue-based outreach) เช่น หอพักชายในสถาบันการศึกษา ร้านอาหาร บาร์ คลับ เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ และ พฤติกรรมเสี่ยง ได้แก่ การดื่มสุรา การสูบบุหรี่ ประวัติการมีเพศสัมพันธ์ รสนิยมทางเพศ อายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับเพศชาย จำนวนคู่นอนเพศชาย ที่ผ่านมาในช่วงชีวิต การหาคู่นอนหรือแฟนผ่านทางออนไลน์ในช่วงหกเดือนที่ผ่านมา และการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก

ส่วนที่ 2 แบบวัดการสื่อสารเรื่องเพศ ผู้วิจัยดัดแปลงแบบวัดเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศ ของ Xiao, Li, Lin, Jiang, Liu, & Li (2013b) โดย ปรับมิติการวัดที่เน้นเฉพาะความถี่และความสะดวกใจ และเพิ่มเนื้อหาที่พูดคุยจากเดิมพูดคุยเกี่ยวกับ ถุงยางอนามัยอย่างเดียว เป็นการพูดคุยเนื้อหาอื่น ด้วย เช่น ผลการตรวจเลือด แบบวัดประกอบด้วย ข้อคำถาม จำนวน 8 ข้อ โดย 4 ข้อ ถามเกี่ยวกับความถี่ ในการพูดคุยกับคู่นอนเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย การป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ประสิทธิภาพการมีคู่นอนและผลการตรวจเลือด ลักษณะคำตอบเป็นมาตรวัดแบบประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ (1=ไม่เคย 2= บางครั้ง 3 = บ่อย 4= ประจำ) และข้อคำถามอีก 4 ข้อ ถามเกี่ยวกับ ความสะดวกใจในการพูดคุยกับคู่นอนในประเด็นที่กล่าว ข้างต้น ลักษณะคำตอบเป็นมาตรวัดแบบประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ (1=ไม่สะดวกใจเลย 2= ค่อนข้างไม่สะดวกใจ 3 = ค่อนข้างสะดวกใจ 4= สะดวกใจมาก) แบบวัดการสื่อสารเรื่องเพศมีค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟาของครอนบาค เท่ากับ .80 ด้านความถี่ในการสื่อสารเรื่องเพศ มีค่าแอลฟาเท่ากับ .83 และด้านความ สะดวกใจในการสื่อสารเรื่องเพศ มีค่าแอลฟาเท่ากับ .85 คะแนนสูง หมายถึง มีความถี่ของการสื่อสารมาก และ สะดวกใจในการพูดคุยมาก

ส่วนที่ 4 แบบวัดพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย ใช้ของ Xiao et al. (2013) ประกอบด้วยข้อคำถาม 1 ข้อ ถามเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยกับคู่นอนประจำ และคู่นอนชั่วคราวเมื่อมีเพศสัมพันธ์ทางปากหรือทาง ทวารหนักในช่วงสามเดือนที่ผ่านมา ลักษณะคำตอบเป็น มาตรวัดแบบประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ (1= ไม่เคยใช้เลย 2= นานๆ ครั้ง 3= บ่อยครั้ง 4= ใช้ทุก

ครั้ง) คะแนนมาก หมายถึง มีความถี่ในการใช้ถุงยาง อนามัยสูง

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

โครงการวิจัยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยบูรพา (หนังสือ เลขที่ 151/2558 ลงวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ.2558) กลุ่มเยาวชน MSM ได้รับการชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการวิจัย ขอความยินยอมให้ข้อมูล วิจัยด้วยวาจา (verbal consent) และถือว่าการตอบ แบบสอบถามเป็นการให้ความร่วมมือในการวิจัย โดย ไม่ต้องมีการเซ็นใบยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษร เพราะ กลุ่ม YMSM บางคนยังไม่ต้องการเปิดเผยตนเองต่อผู้อื่น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเองใน สถานที่ที่มีความเป็นส่วนตัว โดยมีผู้ช่วยวิจัยทำหน้าที่ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ช่วยวิจัยเป็นเจ้าหน้าที่ที่ ทำงานกับกลุ่ม YMSM ผ่านการอบรมเกี่ยวกับเทคนิค การรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และได้รับการ ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการวิจัย ผู้ช่วยวิจัยทำการ นัดหมายเวลาและสถานที่ตามกลุ่มตัวอย่างสะดวก เช่น ห้องประชุมในหอพักชายในสถาบันการศึกษา ห้องให้คำปรึกษาสำหรับคลินิกวัยรุ่นที่ LAMPS TEEN CENTRE สวนสาธารณะ เป็นต้น กลุ่มตัวอย่างใช้เวลา ตอบแบบสอบถามประมาณ 15-20 นาที แล้วใส่ซอง ปิดผนึกมิดชิด ส่งคืนแก่ผู้ช่วยวิจัยเพื่อความมั่นใจ เกี่ยวกับการปกปิดข้อมูลว่าเป็นความลับเฉพาะผู้วิจัยเท่านั้น ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับค่าตอบแทนในการเดินทางมาให้ ข้อมูล ใช้เวลาเก็บข้อมูลประมาณ 3 เดือน ทุกวันหยุด สดสัปดาห์ๆ ละ 15-20 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิง พรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย เพื่อ อธิบายข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญ ใช้สถิติ Independent t-test เพื่อเปรียบเทียบการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างคู นอนประจำและคู่นอนชั่วคราว และใช้สถิติ Pearson product-moment correlation coefficient เพื่อ หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 20.4 ปี (SD 2.72) เกือบทั้งหมด (ร้อยละ 91.3) มีสถานภาพโสด และร้อยละ 63.3 ยังเป็นนักเรียนนักศึกษา ร้อยละ 56.1 ไม่สูบบุหรี่ ร้อยละ 75 ตีมือเครื่องตีมือแอลกอฮอล์ กว่าร้อยละ

ละ 61 เคยแสวงหาแฟนหรือคู่นอนทางออนไลน์ ทั้งนี้ ร้อยละ 76 ตอบว่ามีรสนิยมทางเพศที่รักเพศเดียวกัน (Homosexual) และร้อยละ 23.5 นิยมทั้งสองเพศ (Bisexual) รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n=196)	ร้อยละ
อายุ		
15-18 ปี	53	27.0
19-24 ปี	143	73.0
Mean (SD.), Min:Max	20.39(2.729),15:24	
สถานภาพสมรส		
โสด	179	91.3
คู่	17	8.7
อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	124	63.3
รับจ้าง	41	20.9
การสูบบุหรี่		
ไม่สูบบุหรี่	110	56.1
สูบบางครั้ง	41	20.3
สูบประจำ	45	23.0
ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์		
ไม่ดื่ม	50	25.5
ดื่มตามโอกาส	130	66.4
ดื่มประจำ	16	8.2
รสนิยมทางเพศ		
เพศเดียวกัน	149	76.0
นิยมทั้งสองเพศ	46	23.5
ไม่ตอบ	1	0.5
ใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก		
ใช้	(n=184)	62.5
ไม่ใช้	115	37.5
เคยแสวงหาแฟน/คู่นอนออนไลน์		
ไม่เคย	69	39.3
เคยบางครั้ง	77	43.9
ทุกวัน	86	16.8
มีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกันในช่วงสามเดือนที่ผ่านมา (n=187)	33	93.1
ไม่มี	13	
มี	174	
อายุเฉลี่ยที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก (ปี)	Mean (SD), Min:Max	15.8(2.473),10:23
จำนวนคู่นอนที่ผ่านมาในชีวิต (คน)	Mean (SD), Min:Max	4.74 (5.042),10:30

พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เคยมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน ในช่วงสามเดือนที่ผ่านมา มีเพศสัมพันธ์กับชายด้วยกัน ร้อยละ 94.9 และส่วนใหญ่ร้อยละ 77 มีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนประจำ ร้อยละ 67 มีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนชั่วคราว

และร้อยละ 18 มีคู่นอนที่ให้เงินตอบแทน นอกจากนี้ พบว่า ร้อยละ 51 ของกลุ่มตัวอย่างใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งกับคู่นอนชั่วคราวและมีเพียงหนึ่งในสามเท่านั้น (ร้อยละ 35) ที่ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งกับคู่นอนประจำ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในช่วงสามเดือนที่ผ่านมาและประเภทของคู่นอน (n= 174)

ประเภทของคู่นอน*	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่ใช้เลย	ไม่สะดวกใจตอบ
คูรัก/คู่นอนประจำ (n=134)	48(35%)	52(38%)	25(18%)	9(6%)	10 (5%)
คูรักผิวเผิน (n=117)	60(51%)	41(35%)	16(13%)	0	18 (10%)

*หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 รายการ

เปรียบเทียบการสื่อสารเรื่องเพศตามประเภทของคู่นอน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการสื่อสารเรื่องเพศกับคู่นอนประจำ (regular partner) สูงกว่าคู่นอนชั่วคราว (casual partner) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งในด้านความถี่ในการสื่อสาร และความสะดวกใจในการสื่อสาร เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการพูดคุยในหัวข้อ ประสิทธิภาพการมีคู่นอนกับการ

นอนประจำที่สูงกว่ากับคู่นอนชั่วคราว ในขณะที่ความสะดวกใจในการพูดคุยกับคู่นอนประจำในเรื่อง การใช้ถุงยางอนามัย การป้องกันโรคเอดส์และ STDs และ ประสิทธิภาพการมีคู่นอนสูงกว่าในคู่นอนชั่วคราว เป็นที่น่าสังเกตว่าความสะดวกใจในการพูดคุยเกี่ยวกับผลเลือดเอชไอวี ไม่แตกต่างกันทั้งในคู่นอนประจำและคู่นอนชั่วคราว ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการสื่อสารเรื่องเพศจำแนกตามประเภทคู่นอน

หัวข้อ	คู่นอนประจำ (n=167)		คู่นอนชั่วคราว (n=157)	
	Mean	SD	Mean	SD
ภาพรวม**	20.34	6.237	18.286	3.839
ความถี่ในการสื่อสารเรื่องเพศ**	9.844	3.226	8.929	3.442
1.การใช้ถุงยางอนามัย	2.59	.970	2.39	1.048
2.การป้องกันโรคเอดส์และ STDs	2.58	1.002	2.39	1.049
3.ประสิทธิภาพการมีคู่นอน**	2.44	.991	2.07	.968
4.ผลตรวจเลือดเอชไอวี	2.23	1.018	2.08	1.083
ความสะดวกใจในการสื่อสาร**	10.50	3.339	9.35	3.65
1.การใช้ถุงยางอนามัย**	2.86	.996	2.55	1.016
2.การป้องกันโรคเอดส์และ STDs**	2.87	.995	2.46	1.059
3.ประสิทธิภาพการมีคู่นอน*	2.44	.992	2.21	1.050
4.ผลตรวจเลือดเอชไอวี	2.33	1.127	2.14	1.118

หมายเหตุ: * p<.05 **p< .01 ด้วยสถิติ independent t -test

ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารเรื่องเพศกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย ในกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายกับคู่นอนประจำและคู่นอนชั่วคราว ในตาราง 4 พบว่า

ในกลุ่มคู่นอนประจำ ภาพรวมการสื่อสารเรื่องเพศมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในช่วงสามเดือนที่ผ่านมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .344, p < .01$) ทั้งในด้านความถี่และความสะดวกใจในการสื่อสาร ($r = .321, p < .01$ และ $r = .324, p < .01$) สำหรับประเด็นการพูดคุยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในแต่ละด้านที่พบความสัมพันธ์มากที่สุด ได้แก่ ความถี่ในการพูดคุยเรื่องการป้องกันโรคเอดส์และ STDs มีระดับความสัมพันธ์สูงสุด ($r = .355, p < .01$) และความสะดวกใจในการพูดคุย

เรื่องการใช้ถุงยางอนามัย ($r = .408, p < .01$)

ในกลุ่มคู่นอนชั่วคราว ภาพรวมการสื่อสารเรื่องเพศมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในช่วงสามเดือนที่ผ่านมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .197, p < .05$) ทั้งในด้านความถี่และความสะดวกใจในการสื่อสาร ($r = .168$ และ $r = .210, p < .05$) สำหรับประเด็นการพูดคุยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในแต่ละด้าน พบว่า ความถี่การสื่อสารด้านการป้องกันโรคเอดส์และ STDs ($r = .192, p < .05$) และความสะดวกใจในการสื่อสารด้านการใช้ถุงยางอนามัย ($r = .259, p < .01$) เท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในช่วงสามเดือนที่ผ่านมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารเรื่องเพศกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมาจำแนกตามประเภทของคู่นอน

การสื่อสารเรื่องเพศ	ความสม่ำเสมอในการใช้ถุงยางอนามัย	
	คู่นอนประจำ (r) (n=124)	คู่นอนชั่วคราว (r) (n=99)
ภาพรวมการสื่อสาร	.344**	.197*
ความถี่ในการสื่อสาร		
การใช้ถุงยางอนามัย	.321**	.115
การป้องกันโรคเอดส์และ STDs	.355**	.192*
ประสบการณ์การมีคู่นอน	.110	.061
ผลตรวจเลือดเชื้อเอชไอวี	.208*	.187
ความสะดวกใจ	.324**	.210*
การใช้ถุงยางอนามัย	.408**	.259**
การป้องกันโรคเอดส์และ STDs	.196*	.150
ประสบการณ์การมีคู่นอน	.179*	.149
ผลตรวจเลือดเชื้อเอชไอวี	.229*	.145

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษานี้ ยืนยันว่ากลุ่มตัวอย่างเยาวชนชายรักชายมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ดังจะเห็นได้จากพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในช่วงสามเดือนที่ผ่านมา พบว่า ส่วนใหญ่มีคู่นอนที่เป็นทั้งคู่นอนประจำและคู่นอนชั่วคราวใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 77 มีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนประจำ ร้อยละ 67 มีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนชั่วคราว และที่น่าสนใจ คือ มีการซื้อบริการจากเพศเดียวกันถึงร้อยละ 18 ซึ่งกลุ่มเหล่านี้มักเป็นกลุ่มที่ซ่อนเร้นในสังคม ทำให้เข้าถึงยากในการควบคุมป้องกันโรคเอดส์ นอกจากนี้ ยังพบว่าความสม่ำเสมอในการใช้ถุงยางอนามัยกับคู่นอน ทั้งคู่นอนประจำและคู่นอนชั่วคราว ค่อนข้างต่ำ คือ ในคู่นอนประจำ พบเพียงร้อยละ 35 เท่านั้น ในขณะที่กับคู่นอนชั่วคราว พบสูงกว่า คือ ร้อยละ 51 สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาทั่วโลกเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยกับคู่นอนแต่ละประเภท (Chow, Wilson, & Zhang, 2012; Haque & Soonthornthada, 2009; Liu et al., 2012; Ramanathan et al., 2013) พบว่า กลุ่มชายรักชายใช้ถุงยางอนามัยกับคู่นอนชั่วคราวสูงกว่าคู่นอนประจำ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาในอินเดีย ของ Ramanathan et al. (2013) ทำการสำรวจในกลุ่ม MSM ในกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ จำนวน 1,618 คน อายุ 18 ปีขึ้นไป ในช่วงปี 2009-2010 ในเมืองทมิฬนาฑู พบว่า ภาพรวมกลุ่มชายรักชายประมาณครึ่งมีอัตราการใช้ถุงยางอนามัยอย่างสม่ำเสมอ (52.6%) และใช้ถุงยางอนามัยสม่ำเสมอกับคู่นอนประเภทต่างๆ แตกต่างกัน คือ อัตราการใช้ถุงยางอนามัยอย่างสม่ำเสมอกับคู่นอนประจำ (45.3%) คู่นอนที่ต้องจ่ายเงิน (50.8%) และคู่นอนชั่วคราว (57.9%) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่ารูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคม ความใกล้ชิดผูกพันทำให้มีการรับรู้ความเสี่ยงต่ำ หากเป็นความสัมพันธ์แบบชั่วคราวหรือชั่วคราวจะมีการรับรู้ความเสี่ยงที่สูงกว่า เนื่องจากกลัวติดโรค นั้นแสดงว่ากลุ่มชายรักชายรับรู้ว่าการมีคู่นอนประเภทชั่วคราวมีความเสี่ยงต่อการติดโรคเอดส์สูงกว่าคู่นอนประจำและมีเหตุผลในการใช้ถุงยางอนามัย (Haque & Soonthornthada, 2009) ในการศึกษาที่

ผ่านมา พบว่า การใช้ถุงยางอนามัยกับคู่นอนประจำจะลดลงหลังจากรู้จักกันนานกว่าหนึ่งปี (Davidovich, Wit, & Stroebe, 2004) ประเภทของคู่นอนเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มเยาวชนชายรักชายในช่วงหกเดือนที่ผ่านมา ไม่ว่าชายรักชายจะเป็นฝ่ายรุกหรือฝ่ายรับก็ตาม และมักจะใช้ถุงยางอนามัยสูงกับคู่นอนชั่วคราว คู่นอนประจำที่รู้จักกันไม่นาน และคู่นอนที่มีทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้ถุงยางอนามัย (ความสะดวกและการยอมรับ) เยาวชนชายรักชายมีการใช้ถุงยางอนามัยกับคู่นอนชั่วคราวสูงเป็นสองเท่าเมื่อเทียบกับคู่นอนประจำ (Lachowsky et al., 2015) และโดยทั่วไปการมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนชั่วคราวมักมีการตั้งใจไว้ล่วงหน้า มีการเตรียมการซึ่งถ้ามีการวางแผนการใช้ถุงยางอนามัย มักทำให้มีการใช้ถุงยางอนามัยมากขึ้นด้วย (Lau et al., 2016)

ด้านการสื่อสารเรื่องเพศกับคู่นอน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการสื่อสารเรื่องเพศกับคู่นอนประจำสูงกว่าคู่นอนชั่วคราว (Mean=20.34; SD=6.237; Mean=18.286; SD=.839) ภาพรวมมีคะแนนในระดับปานกลาง จากคะแนนเต็ม 32 คะแนน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Lo, Reisen, Poppen, Bianchi, and Zea (2011) พบว่า ใน Latino MSM ที่มีคู่นอนประจำมีแนวโน้มที่จะพูดคุยเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยมากกว่ากลุ่มที่มีคู่นอนชั่วคราวและความต้องการทางเพศ ส่วนการตีพิมพ์หรือตีพิมพ์แอลกอฮอล์หรือการใช้จ่ายก่อนมีเพศสัมพันธ์เป็นอุปสรรคต่อการสื่อสารเรื่องการใช้ถุงยางอนามัย สอดคล้องกับผลการศึกษานี้ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างกว่าร้อยละ 70 ตอบว่าตีพิมพ์หรือตีพิมพ์แอลกอฮอล์ตามโอกาสและประจำ นอกจากนี้ ในการศึกษาแล้วยังพบว่า ในกลุ่มคู่นอนประจำและคู่นอนชั่วคราวส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างตอบว่าประเด็นที่พูดคุยบ่อยและสะดวกใจมากที่สุด คือ การใช้ถุงยางอนามัย การป้องกันโรคเอดส์ และ STDs ขณะที่การพูดคุยเรื่องผลเลือดเอชไอวี ประสิทธิภาพการมีคู่นอน เป็นเรื่องที่กลุ่มชายรักชายไม่พูดคุยและไม่สะดวกใจที่จะคุยมากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ Edwards-Jackson et al. (2012) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยผลการตรวจเลือดหาเชื้อเอชไอวีกับพฤติกรรมทางเพศที่

ปลอดภัยในกลุ่มชายรักชายที่มีผลเลือดบวกต่อเชื้อเอชไอวี และคู่นอนที่มีความเสี่ยง ในเขตกรุงเทพมหานคร เก็บรวบรวมข้อมูลจากชายรักชายที่มีผลเลือดบวกจำนวน 200 คน ที่มารับบริการที่คลินิกสภากาชาดไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า มีการเปิดเผยผลเลือดบวกกับคู่นอนที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุดอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 26) ซึ่งในจำนวนนี้ ร้อยละ 60.5 ไม่ได้พูดคุยเกี่ยวกับผลเลือดของตนเองเลย ขณะที่ ร้อยละ 5.5 ไม่ได้บอกความจริง

ภาพรวมการสื่อสารเรื่องเพศมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในช่วงสามเดือนที่ผ่านมา กับคู่นอนประจำและคู่นอนชั่วคราว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .344, p < .01$; $r = .197, p < .05$, ตามลำดับ) กลุ่มตัวอย่างที่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับทั้งคู่นอนประจำและคู่นอนชั่วคราว มีแนวโน้มที่จะใช้ถุงยางอนามัยมากขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานนั้นแสดงว่าการสื่อสารเรื่องเพศเป็นทักษะที่จำเป็นในการต่อรองกับคู่นอนที่จะมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย โดยเฉพาะการสื่อสารระหว่างคู่เกี่ยวกับถุงยางอนามัย ถ้ามล้นเหลือ การมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยมีโอกาสเกิดขึ้นได้ยาก ที่สำคัญการสื่อสารเรื่องเพศเป็นปัจจัยร่วมสำคัญระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองในการใช้ถุงยางอนามัยกับการใช้ถุงยางอนามัย (Xiao et al., 2013b) สอดคล้องกับการศึกษาของ Xiao et al. (2013a) พบว่า การสื่อสารเรื่องเพศกับคู่นอนประจำเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย การป้องกันโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กับการใช้ถุงยางอนามัยในคู่นอนประจำ และการศึกษาของ Lo et al. (2011) พบว่า คู่นอนที่สื่อสารกันเกี่ยวกับถุงยางอนามัย มีแนวโน้มที่จะใช้ถุงยางอนามัยถึงเก้าเท่าเมื่อเทียบกับคู่นอนที่ไม่มีการสื่อสารกันเลย อย่างไรก็ตาม ในบางการศึกษาพบผลการศึกษาที่ขัดแย้งกัน เช่น การศึกษาของ Lau et al. (2016) ที่พบว่า การสื่อสารเกี่ยวกับถุงยางอนามัยก่อนมีเพศสัมพันธ์มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการใช้ถุงยางอนามัยครั้งสุดท้ายเมื่อมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักกับคู่นอนประจำ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะความแตก

ต่างของการวัดและการให้คำนิยามของการสื่อสารและการใช้ถุงยางอนามัย การใช้ถุงยางอนามัยครั้งสุดท้ายในการศึกษาดังกล่าวไม่ได้ระบุเวลาที่ชัดเจน ผู้ตอบจึงอาจเข้าใจไม่ตรงกัน

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่าในกลุ่มคู่นอนชั่วคราวการสื่อสารในบางประเด็นไม่พบความสัมพันธ์กับการใช้ถุงยางอนามัย ได้แก่ การพูดคุยเรื่องผลเลือดและประสบการณ์ทางเพศ ทั้งในมิติของความถี่ในการพูดคุยและความสะดวกใจ ทั้งนี้ อาจอธิบายได้ว่า การพูดคุยเรื่องผลเลือด และประสบการณ์ทางเพศ เป็นเรื่องที่ยากในการพูดคุยกับคนที่ไม่คุ้นเคยและเชื่อใจกัน ดังนั้น จึงไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการพูดคุยเรื่องดังกล่าวกับการใช้ถุงยางอนามัย ซึ่งผลการศึกษานี้ พบว่าทั้งสองประเด็นนี้เป็นเรื่องที่มีความถี่และสะดวกใจที่จะพูดถึงน้อยที่สุดและน้อยกว่าในกลุ่มคู่นอนประจำ ในขณะที่การพูดคุยเรื่องการป้องกันโรคฯ เป็นเรื่องที่พูดคุยบ่อยในกลุ่มนี้ จึงอาจส่งผลต่อความสะดวกใจที่จะพูดคุยเกี่ยวกับถุงยางอนามัยได้ด้วย จึงพบว่าความสะดวกใจในการพูดคุยเกี่ยวกับถุงยางอนามัยเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มคู่นอนชั่วคราว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Edwards-Jackson et al. (2012) ที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการพูดคุยเกี่ยวกับการเปิดเผยผลเลือดกับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ป้องกัน และ Knox, Reddy, Kaighobadi, Nel, and Sandfort (2013) ที่พบว่า การสื่อสารเกี่ยวกับผลเลือดเอชไอวีไม่สัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักที่ไม่ปลอดภัย และจากการศึกษาของ Boyle and O'Sullivan (2010) พบว่า กลุ่มที่เห็นว่าการพูดคุยเป็นเรื่องยากมีอัตราการใช้ถุงยางอนามัยไม่แตกต่างจากกลุ่มที่รับรู้ว่าการสื่อสารเป็นเรื่องง่าย

จุดแข็งของการศึกษารั้งนี้ คือ การวัดการใช้ถุงยางอนามัยนั้นนิยามชัดเจนว่าวัดความถี่ของการใช้ถุงยางอนามัยในช่วงสามเดือนที่ผ่านมาและเฉพาะเจาะจงการใช้ถุงยางอนามัยตามประเภทของคู่นอนซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการใช้ถุงยางอนามัยในเยาวชนชายรักชาย มีการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการ

ใช้ถุงยางอนามัยตามประเภทของกลุ่มคน สำหรับข้อจำกัดในการศึกษานี้ คือ ผลการศึกษาอ้างอิงได้เฉพาะกลุ่มเยาวชนชายรักชายที่อยู่ในระบบการศึกษาเท่านั้น และไม่รวมชายรักชายกลุ่มที่แปลงเพศและให้บริการทางเพศ และการออกแบบการศึกษาที่เป็นการเก็บข้อมูลแบบภาคตัดขวาง (cross-sectional design) ไม่สามารถสรุปความสัมพันธ์ที่แท้จริงได้ และอาจมีปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ เช่น วัฒนธรรม อายุ ระดับการศึกษา และลักษณะความสัมพันธ์ของกลุ่มคน เข้ามามีบทบาทกับการใช้ถุงยางอนามัยและการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างกลุ่มคน เพราะเรื่องดังกล่าวเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลซึ่งมีความซับซ้อนและมีบริบทเฉพาะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยให้ข้อเสนอแนะว่าโปรแกรมการป้องกันโรคเอดส์ในกลุ่มเยาวชนชายรักชายควรส่งเสริม

อัตราการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มคนประเภทต่างๆ โดยเฉพาะการใช้ถุงยางอนามัยกับกลุ่มคนประจำมีอัตราที่ต่ำกว่าในกลุ่มคนชั่วคราว และเน้นการพัฒนาทักษะการต่อรองการใช้ถุงยางอนามัย และการสื่อสารเรื่องเพศกับกลุ่มคนทุกประเภทให้เป็นเรื่องปกติ และการวิจัยต่อไปควรศึกษาปัจจัยใดที่เป็นอุปสรรคหรือปัจจัยส่งเสริมให้การสื่อสารเรื่องเพศกับกลุ่มคนแต่ละประเภทประสบผลสำเร็จ

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผู้สนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยครั้งนี้

References

- Ananworanich, J., Chitwarakorn, A., Wimonasate, W., Varangrat, A., Chaikummao, S., & Sriporn, A. (2013). HIV and syphilis infection among men who have sex with men- Bangkok, Thailand, 2005-2011. *Morbidity and Mortality Weekly Report*, 62(25), 518-520. (in Thai)
- Boyle, A., & O'Sullivan, L. (2010). General and sexual communication in established relationships: An exploration of possible links to condom use among young adults. *Canadian Journal of Human Sexuality*, 19(12), 5364.
- Chaiyos, A. (2009). *The effect of Information-motivation-behavioral skills for AIDS prevention program on condom use behaviors of male sex workers*. Mater of Nursing Science Thesis, Graduate School, Chulalongkorn University. (in Thai)
- Chow, E.P.F., Wilson, D.P., & Zhang, L. (2012). Patterns of condom use among men who have sex with men in China: A systematic review and meta-analysis. *AIDS Behavior*, 16, 653-663.
- Chemnasiri, T., Netwong, T., Visarutratana, S., Varangrat, A., Li, A., Phanuphak, P., Jamnmaroeng, R.,.....& Griensven, F. (2010). Inconsistent condom use among young men who have sex with men, male sex worker, and transgender in Thailand. *AIDS Education and Prevention*, 22(2), 100-109.

- Davidovich, U., Wit, J. B.D., & Stroebe, W. (2004). Behavioral and cognitive barriers to safer sex between men in steady relationships: Implications for prevention strategies. *AIDS Education and Prevention*, 16, 304-314.
- Department of Disease Control. (2012a). *Guide lines for friendly service for young people, female sex workers, and men who have sex with men*. Nonthaburi: Agriculture Cooperatives of Thailand. (in Thai)
- Department of Disease Control. (2012b). *National AIDS prevention and response strategy 2014-2016*. The National AIDS Committee, National AIDS Management Center. Nonthaburi: Department of Disease Control. Ministry of Public Health.
- Department of Disease Control, Ministry of Public Health, Thailand. (2008). *The Asian Epidemic Model (AEM) Projections for HIV/ AIDS in Thailand: 2005-2025. A2 Analysis & Advocacy*. USAID.
- Edwards-Jackson, N., Phanuphak, N., Tieu, H.V., Chomchey, N., Teeratakulpisarn, N., Sathienthammawit, W.,.....& Ananworanich, J. (2012). HIV serostatus disclosure is not associated with safer sexual behavior among HIV-positive men who have sex with men (MSM) and their partners at risk for infection in Bangkok, Thailand. *AIDS Research & Therapy*, 938-42. doi:10.1186/1742-6405-9-38.
- Haque, M.R., & Soonthornhdada, A. (2009). Risk perception and condom-use among Thai youths: Findings from Kanchanaburi Demographic Surveillance System Site in Thailand. *Journal of Health, Population & Nutrition*, 27(6), 772-783.
- Khongtong, W. (2007). *Characteristics of homosexuals joining the power of violet in a Southern Province*. Mater of Public Health Thesis, Graduate School, Khon Kean University. (in Thai)
- Klein, C., & Lomonaco, C. (2016). Real talk: Developing a compute delivered sexual health program for black men who have sex with. *AIDS Education and Prevention*, 28(6), 455-471.
- Knox, J., Reddy, V., Kaighobadi, F., Nel, D., & Sandfort, T. (2013). Communicating HIV status in sexual interactions: Assessing social cognitive constructs, situational factors, and individual characteristics among South African MSM. *AIDS & Behavior*, 17(1), 350-359. doi:10.1007/s10461-012-0337-4.
- Lachowsky, N.J., Saxton, P.J., Hughes, A.J., Dickson, N.P., Summerlee, A.J., Milhausen, R.R., & Dewey, C.E. (2015). Younger gay and bisexual men's condom use with main regular sexual partner in New Zealand. *AIDS Education and Prevention*, 27(3), 257-274.
- Lau, J.T.F., Mo, P.K., Gu, J., Hao, C., & Lai, C.H.Y. (2016). Association of situational and environmental factors with last episode of unprotected anal intercourse among MSM in Hong Kong: A case-crossover analysis. *AIDS Education and Prevention*, 28(1), 26-42.
- Lo, S.C., Reisen, C. A., Poppen, P. J., Bianchi, F. T., & Zea, M. C. (2011). Cultural beliefs, partner characteristics, communication,

- and sexual risk among Latino MSM. *AIDS Behavior*, 15, 613-620.
- Liu, Y., Li, X., Zhang, L., Li, S., Jiang, S., & Stanton, B. (2012). Correlates of consistent condom use among young migrant men who have sex with men (MSM) in Beijing, China. *European Journal of Contraception & Reproductive Health Care*, 17(3), 219-228. doi:10.3109/13625187.2012.662544.
- Noar, S., Carlyle, K., & Cole, C. (2006). Why communication is crucial: Meta-analysis of the relationship between safer sexual communication and condom use. *Journal of Health Communication*, 11, 365-390. doi:10.1080/10810730600671862.
- Polit, D.F., & Beck, C.T. (2008). *Nursing research: Generating and assessing evidence for nursing practice*, (8th ed.). Philadelphia: Wolters Kluwer/Lippincott William & Wilkins.
- Ramanathan, S., Chakrapani, V., Ramakrishnan, L., Goswami, P., Yadav, D., Subramanian, T.,.....& Paranjape, R. (2013). Consistent condom use with regular, paying, and casual male partners and associated factors among men who have sex with men in Tamil Nadu, India: Findings from an assessment of a large-scale HIV prevention program. *BMC Public Health*, 13:827. <http://www.biomedcentral.com/1471-2458/13/827>.
- Sheeran, P., Abraham, C., & Orbell, S. (1999). Psychosocial correlates of heterosexual condom use: A meta-analysis. *Psychology Bulletin*, 125(1), 90-132.
- Xiao, Z., Li, X., Liu, Y., Li, S., & Jiang, S. (2013a). Sexual communication and condom use among Chinese men who have sex with men in Beijing. *Psychology, Health & Medicine*, 18(1), 98-106.
- Xiao, Z., Li, X., Lin, D., Jiang, S., Liu, Y., & Li, S. (2013b). Sexual communication, safer sex self-efficacy, and condom use among young Chinese migrants in Beijing, China. *AIDS Education & Prevention*, 25(6), 480-494. doi:10.1521/aeap.2013.25.6.480.